

Pohjois-Karjalan

TALOUSKATSAUS

1 • 2008 toukokuu

- Muovituotteiden valmistus
- Metalliteollisuus
- Puun sahaus
- Puutuotteiden valmistus
- Kivituotteiden valmistus

- Kauppa
- Rakentaminen
- Majoitus- ja ravitsemisala
- Elintarvikkeiden valmistus
- Koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut

- ICT ja tietojenkäsittelypalvelut
- Liike-elämän palvelut
- Kuljetus

Rakennemuutoksen vaikea vaihe näkyi loppuvuonna

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2007 Pohjois-Karjalassa kasvoi 2,3 prosenttia vuoden 2006 tasosta. Vuoden 2007 jälkimmäisellä puoliskolla kasvu hidastui 1,5 prosenttiin.

Vuoden kolmannella neljänneksellä liikevaihto kasvoi 0,8 ja viimeisellä neljänneksellä 2,2 prosenttia edellivuoden vastaavista ajankohdista. Pohjois-Karjalan liikevaihdon kasvu oli koko vuonna selvästi koko maan 8,3 prosentin nousua hitaampaa. Syvän rakennemuutoksen vaihe näkyi.

Voimakkaita tuotantosupistuksia ei ole voitu korvata muuttamassa kuukaudessa, vaikka tukitoimien avulla edesautetaan satojen uusien työpaikkojen syntyä Pohjois-Karjalaan. Maakunta tarvitsee edelleen erillistukea sopeutuakseen rakennekehitykseen.

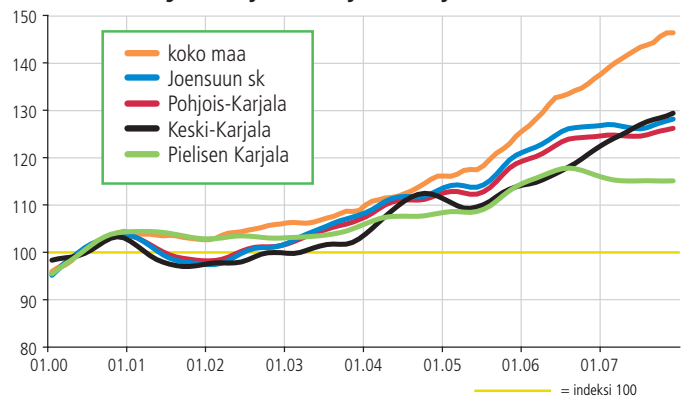
Suurimmat kasvajat löytyivät loppuvuoden aikana metallituotteiden valmistuksesta, rakentamisesta ja koneiden ja laitteiden valmistuksesta. Valtakunnan keskitasoon verrattuna liikevaihto nousi Pohjois-Karjalassa suhteellisesti enemmän metallituotteiden valmistuksessa sekä kuljetus, varastointi ja tietoliikenne -toimialalla. Sen sijaan sähköteknisten tuotteiden valmistuksessa, informaatiosektorilla ja kivituotteiden valmistuksessa oli vaikeuksia, kuten puun sahauksen toimialallakin. Majoitus- ja ravitsemistoiminnassa päästiin loivaan kasvuun, mutta jäätin puoleen maan keskimääräisestä kehityksestä.

Henkilöstömäärä oli pienessä nousussa. Kehitys oli myönteistä tietojenkäsittelypalveluissa, joissa kasvu jatkui jo neljännellä tarkastelujaksolla peräkkäin. Toiseksi suurinta henkilöstömäärän lisäys oli metallituotteiden valmistuksessa.

Tehdasteollisuuden viennin kehitys oli negatiivista lukuun ottamatta metallituotteiden ja muovituotteiden valmistusta. Seutukunnittain tarkasteltuna myönteisimmällä uralla edettiin Keski-Karjalassa.

Liikevaihto

Kehitys Pohjois-Karjalassa ja koko maassa

Yritysten runsaiden hankkeiden kautta on odotettavissa myönteisempää kehitystä. Maakunta joutuu kuitenkin ponnistelemaan vahvasti, jotta eroa keskimääräiseen kasvuvauhtiin Suomessa saadaan kurrottua kiinni.

Pohjois-Karjala on hyvä yritysten kasvuympäristö esimerkiksi työvoimatarjonnan puolesta. Työllisyyskehitys on ollut pitkään myönteistä. Vahvuuksia hyödyntämällä ja uutta yritystoimintaa luomalla tulevalta voi odottaa parempaa.

Seuraava Pohjois-Karjalan talouskatsaus ilmestyy marraskuussa. Siinä tarkastellaan alkuvuosipuoliskon kehitystä.

Matti Kuosmanen

Pohjois-Karjalan talouskatsaustyöryhmän puheenjohtaja

Muutokset teollisuudessa vaikuttivat Pohjois-Karjalan kehitykseen

Pohjois-Karjalan kaikkien toimialojen liikevaihdon suhteellinen kasvu oli vuoden 2007 loppupuoliskolla vain 1,5 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Sähköteknisten tuotteiden raju lasku jatkui sekä liikevaihdossa että henkilöstömäärässä. Myös kivituoiteiden valmistus laski, tällä kertaa liikevaihdon ja henkilöstömäärän osalta.

Suurimmat positiiviset suhteelliset kasvajat olivat metallituotteiden valmistus sekä rakentaminen, jotka jatkoivat jo aiemmin alkanutta kasvuaan. Myös palvelualojen kehitys oli kokonaisuudessaan positiivinen.

Seutukunnista kaikkien toimialojen liikevaihto kehittyi suhteellisesti parhaiten Keski-Karjalassa, +7,6 %. Joensuun seutukunta kasvoi 1,2 % ja Pielisen Karjala laski 1,5 %.

Liikevaihto

Kaikkien toimialojen liikevaihto oli Pohjois-Karjalassa 2007 loppupuoliskolla 46 miljoonaa euroa suurempi kuin vuoden 2006 lopussa. Kaikkiaan loppuvuoden liikevaihto oli 3,1 miljardia euroa.

Liikevaihdosta 43 % tulee palveluista (G-Q). Koko teollisuuden (CDE) osuus liikevaihdosta on 42 % ja rakentamisen (F) 9 %. Seutukunnittain tarkasteltuna Joensuun seutukunnan osuus Pohjois-Karjalan liikevaihdosta on 76,1 %, Pielisen Karjalan 12,4 % ja Keski-Karjalan 11,4 %.

Tällä kertaa suurin liikevaihdon suhteellinen kasvattaja oli metallituotteiden valmistus. Kasvua edellisuoden vastaavaan ajankohtaan tuli 16 %. Liikevaihdon määrä oli nyt 130 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2006 loppupuoliskolla oli 112 miljoonaa euroa. Seutu-

kunnista erityisesti Pielisen Karjalassa toimialan liikevaihdon suhteellinen kasvu oli loppuvuonna huikkea 48,4 %.

Toiseksi suurin kasvu oli rakentamisessa. Rakentamisen kasvu on jatkunut jo monta vuotta peräkkäin. Loppuvuoden neljänneksillä kasvu oli tasaisesti n. 11 %, joten heinä-joulukuun kasvulukemaksi saatiin lopulta 11,2 %. Rakentamisen kanssa lähes yhtä suuri suhteellinen kasvaja tällä puolivuotisjaksolla oli koneiden ja laitteiden valmistus, 11 %.

Palvelut (G-Q) jatkoivat kasvuaan, kasvun ollessa tällä kertaa 5,5 %. Palvelualueisiin kuuluvat liike-elämän palvelut sekä kauppa kasvoivat 7,1 % ja 4,5 %.

Suurimmat liikevaihdon suhteelliset laskut olivat sähköteknisten tuotteiden valmistuksessa, kivituoiteiden valmistuksessa sekä informaatiosektorilla.

Vienti

Tehdasteollisuuden viennin arvo oli loppupuoliskolla 488 miljoonaa euroa. Viennin arvosta reilut kaksi kolmasosaa tulee Joensuun seutukunnasta. Pielisen Karjalan ja Keski-Karjalan osuudet ovat n. 17 % ja n. 12 %.

Seutukunnittain vertailtuna tehdasteollisuuden vienti kehittyi suotuisasti ainoastaan Keski-Karjalassa +4,2 %. Muualla maakunnassa vienti laski, Pielisen Karjalassa -12,2 % ja Joensuun seutukunnassa -16,2 %.

Pohjois-Karjalan viennin kasvattajia olivat metallituotteiden valmistus (+6,5 %) sekä muovituotteiden valmistus (+2,4 %). Vienti laski Pohjois-Karjalassa eniten kivituoiteiden valmistuksessa (-33,7 %) sekä koko metallissa (-15,4 %).

Henkilöstö

Pohjois-Karjalan kaikkien toimialojen henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2007 loppupuoliskolla 0,3 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Henkilöstömäärän kehitys oli suurinta Keski-Karjalassa (+2,9 %). Myös Pielisen Karjalassa kehitys oli ilahduttavan positiivista (+1,6 %). Joensuun seutukunnassa kehitys kääntyi pie-noiseen laskuun (-0,3 %).

Toimialoittain tarkasteltuna kehitys oli positiivisinta tietojenkäsittelypalveluissa (+15,1 %). Myös metallituotteiden valmistus ylsi lähes 10 %:n henkilöstömäärän kasvuun. Muita suurimpia kasvajia olivat rakentaminen, liike-elämän palvelut ja puun sahaus. Näiden kasvut jakaantuivat +8 %:n kasvusta +4,3 %:n kasvuun.

Huomion arvoista henkilöstömäärältään kasvaneessa puun sahausessa on, että samaan aikaan liikevaihdon kehitys oli negatiivinen. Päinvastainen kehitys nähdään koneiden ja laitteiden valmistuksessa, jossa liikevaihto kasvoi 11 % heinä-joulukuussa 2007, kun henkilöstömäärä samaan aikaan laski 8,1 %.

Henkilöstömäärä laski tällä tarkastelujaksolla eniten informaatiosektorilla (-30,9 %) sekä sähköteknisten tuotteiden valmistuksessa (-36,6 %). Kyseisten toimialojen henkilöstömäärät laskivat myös edellisellä tarkastelujaksolla.

Palkkasummien kehitys vastasi aikaisempaa kehitystä. Julkisen sektorin palkkasumma kasvoi n. 3 % kasvun ollessa hieman suurempaa kuin alkuvuonna 2007. Koulutuksen ja terveydenhuollon palkkasumma kasvoi loppuvuonna koko Pohjois-Karjalassa n. 4 %.

Marko Partinen

KEHITYS POHJOIS-KARJALASSA 7.-12.2007 / 7.-12.2006	Liikevaihto				
	Henkilöstömäärä muutos %	Liikevaihto 1000 €		Muutos	
		7.-12.2007	7.-12.2006	1 000 €	%
Metallituotteiden valmistus (tol 28)	9,7	130 471	112 441	18 029	16,0
Rakentaminen (tol F)	8,0	280 564	252 396	28 167	11,2
Koneiden ja laitteiden valmistus (tol DK)	-8,1	229 447	206 771	22 676	11,0
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne (tol I)	1,4	209 564	192 275	17 289	9,0
Tietojenkäsittelypalvelut (tol 72)	15,1	13 937	12 888	1 049	8,1
Liike-elämän palvelut (tol K)	6,0	127 703	119 254	8 449	7,1
Palvelutoimialat (tol G-Q)	2,4	1 342 043	1 271 666	70 377	5,5
Elintarvikkeiden valmistus (tol DA)	-0,3	114 533	108 985	5 549	5,1
Tutkimus ja kehittäminen (tol 73,743)	-1,7	2 424	2 315	109	4,7
Kauppa (tol G)	3,0	840 615	804 635	35 980	4,5
Koulutus, terveys- ja sosiaalipalvelut (tol M-N)		44 035	42 303	1 733	4,1
Majoitus- ja ravitsemistoiminta (tol H)	1,4	55 232	53 961	1 271	2,4
Kaikki toimialat yhteensä (tol A-X)	0,3	3 089 618	3 043 236	46 382	1,5
Muovituotteiden valmistus (tol 252)	2,7	76 316	76 470	-154	-0,2
Koko metalli (tol 27-34)		420 542	426 932	-6 391	-1,5
Jalostus (tol C-F)	-2,4	1 598 465	1 631 691	-33 227	-2,0
Koko teollisuus (tol CDE)	-5,7	1 311 121	1 376 865	-65 743	-4,8
Tehdasteollisuus (tol D)	-6,0	1 168 542	1 234 074	-65 532	-5,3
Puutavaran valmistus (tol 202-205,361)	-7,8	70 465	74 844	-4 378	-5,9
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys (tol 201)	4,3	142 527	159 258	-16 731	-10,5
Informaatiosektori	-30,9	151 412	180 246	-28 834	-16,0
Kivituoiteiden valmistus (tol 267)	-2,2	33 897	40 669	-6 772	-16,7
Sähköteknisten tuotteiden valmistus (tol DL)	-36,6	73 252	108 681	-35 429	-32,6

Allkuperäiset tiedot: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu. Aineiston käsittely: TE-keskus

Teollisuuden työpaikkakehitys

Pohjois-Karjalan teollisuuden työpaikkakehitystiedot perustuvat maakuntaliiton keräämiin ja tarkistamiin aineistoihin vuoden vaihteen 2007/2008 tilanteesta.

Vuoden 2007 teollisten työpaikkojen kehitystä varjosti Perloksen toiminnan lopettaminen. Yhtiön työpaikat (lähes 1 300) käsittivät silloin noin 20 % Joensuun ja Kontiolahden ja 10 % koko maakunnan kaikista teollisista työpaikoista eli kyse oli valtakunnallisestikin tarkasteltuna erittäin merkittävästä pudotuksesta.

Teollisten työpaikkoja oli 13 134 eli 832 (6 %) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Myönteistäkin kehitystä tapahtui Perloksen vastapainoksi pääasiassa metallin puolella, missä työpaikkamäärä kasvoi 6 % eli yli 300 työpaikalla.

Muista pääsektoreista hienoista kasvua kirjattiin myös tekstiili- ja vaatetus sekä elintarvikesektorilla. Kumi- ja muovialan lisäksi työpaikat vähenivät metsäsektorilla ja kivialalla (kuva). Muutosten myötä metalliteollisuus vahvisti osuuttaan toimialarakenteesta siten, että se lähes 40 %:n osuudella on selvästi suurin toimiala.

Seutukunnittain tarkasteltuna ainoastaan Keski-Karjalassa teolliset työpaikat kasvoivat (2,5 %). Pielisen Karjalassa vähennystä tuli 2,5 % ja Joensuun seutukunnassa 8 %. Keski-Karjalan kasvu perustui metalliin, mutta myös huonekaluteollisuus nousi pitkän alamäen jälkeen.

Kaikkiaan voidaan todeta Pohjois-Karjalan selvinneen Perloksen aiheuttamasta suuresta vähennyksestä yllättävän hyvin. Korvaavia työpaikkoja teollisuuteen on syntynyt Joensuun seudulle noin 450 vuoden 2007 aikana, mitä on pidettävä merkittävänä saavutuksena.

Seppo Tiainen

Teolliset työpaikat päätoimialoittain (31.12.)

	TOL	2006	2007	Muutos
Metalliteollisuus	27 - 35	4 832	5 134	+302
Metsäteollisuus	20, 21, 36	2 795	2 729	-66
Kumi- ja muoviteollisuus	25	2 214	1 117	-1 097
Tekstiili- ja vaatetusteollisuus	17 - 19	350	369	+19
Elintarviketeollisuus	15	942	969	+27
Kiviteollisuus ym.	26	1 016	984	-32
Muut		1 817	1 832	+15
Yhteensä		13 966	13 134	-832

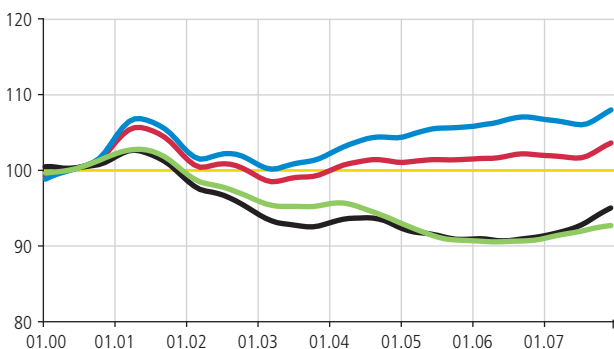
Lähde: Pohjois-Karjalan maakuntaliiton teollisuusyrittäjärekisteri

Teolliset työpaikat seutukunnittain (31.12.)

	2006	2007	Muutos	Muutos %
Joensuun seutu	10 079	9 268	-811	-8,0
Pielisen Karjala	2 381	2 322	-59	-2,5
Keski-Karjala	1 506	1 544	38	2,5
Pohjois-Karjala	13 966	13 134	-832	-6,0

Lähde: Pohjois-Karjalan maakuntaliiton teollisuusyrittäjärekisteri

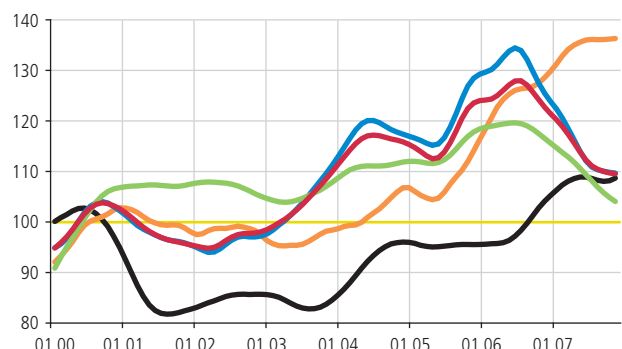
Henkilöstö

Kaikki (A-X), Pohjois-Karjala

Joensuun sk Pielisen Karjala
Pohjois-Karjala Keski-Karjala

Vienti

Tehdasteollisuus (D), Pohjois-Karjala ja koko maa

Joensuun sk
Pohjois-Karjala
Pielisen Karjala
koko maa
Keski-Karjala

Nousee Kuvaa muutosta ajalta 7-12/2007 edellisen vuoden vastaavan ajankohdan lukuihin.

Laskee

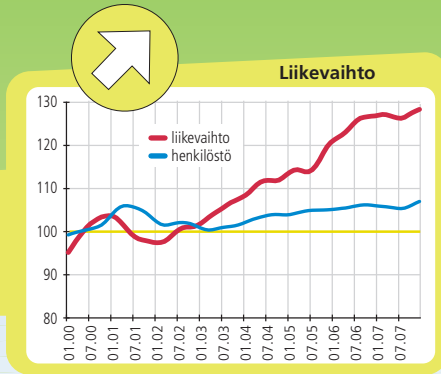
Ennallaan

Indeksi 100 on vuosi 2000. Vuoden 2007 luvut tarkentuvat vuoden 2008 loppuun asti. Henkilöstömäärä = yrityksissä tehdyt henkilötyövuodet eli ns. kokopäivätyölliset työntekijät. Ei sisällä alkutuotantoa ja julkista sektoria. Toimialanumerointi on Tilastokeskuksen TOL-luokituksen mukainen. Teollisuusrekisterissä Perlos luetaan Tilastokeskuksen suhdannetiedoista poiketen muoviteollisuuteen.

= indeksi 100

Joensuun seutukunta

= indeksi 100

Perlos hidasti Joensuun seudun kasvua

Joensuun seudun kaikkien toimialojen liikevaihto oli vuoden 2007 loppupuoliskolla 2,35 miljardia euroa. Liikevaihdon kasvu oli noin 27 miljoonaa euroa eli 1,2 %, kun vastaava luku oli vuotta aikaisemmin 6 %.

Saavutettua kasvua voidaan pitää alhaisena, vaikka sen selittää pääosin Perlos Oyj:n tuotannon loppuminen. Koko teollisuuden tuotannon arvo laski 57 miljoonalla eurolla, mutta vastaavasti palvelut kasvoivat 58 miljoonalla eurolla, jotka pitivät talouden kehityksen positiivisena.

Palveluista kauppa nousi 27 miljoonaa euroa eli 4,3 % ja kuljetus, varastointi ja tietoliikennepalvelut 15,7 miljoonaa euroa eli peräti 10,1 %. Liike-elämän palvelut kasvoivat vajaalla 7 miljoonalla eurolla eli 6,7 %.

Teollisuuden osalta on positiivista metallituotteiden valmistuksen kasvun jatkuminen vahvana: 14,5 miljoonaa euroa eli 15,1 %. Myös muovituotteiden sekä koneiden ja laitteiden valmistus nousivat.

Kun Perloksen tuotannon loppumisen seurauksena sähkötekniisten tuotteiden valmistus putosi 33 miljoonalla eurolla eli peräti 32,2 %:lla ja myös puun sahaus ja höyläys laskivat, niin teollisuustuotannon arvon lasku oli merkittävä eli 5,7 %.

Rakentamisen kasvu hidastui, mutta kasvua kertyi edelleen 15,7 miljoonaa euroa eli 8,1 %. Tätä voidaan pitää kohtuullisena lukuna olosuhteet huomioiden. Majoitus- ja ravitsemispalvelut osoittivat 3,7 %:n kasvua.

Tehdasteollisuuden vienti laski 65 miljoonalla eurolla eli peräti 16,2 %. Puolet tästä johtui Perloksesta mutta toinen puoli lähinnä kemiallisen ja mekaanisen metsäteollisuuden viennin arvon laskusta.

Perlos aiheutti myös sen, että seudun kaikkien toimialojen henkilöstömäärä laski loppupuolella 0,3 %. Teollisuuden työpaikat laskivat yhteensä noin 820:lla, mutta kauppa ja palvelut lisäsivät työpaikkoja. Perlokselta väheni 1 300 työpaikkaa, mutta muu teollisuus lisäsi vuonna 2007 työpaikkoja noin 470:llä.

Työttömiä työnhakijoita oli joulukuun 2007 lopussa noin 7 500 ja työttömyys säilyi ennallaan 14 %:ssa. Palkkasumma kasvoi 3,1 %.

Vuonna 2007 seudulla syntyi 611 uutta yritystä, jossa on lisäystä edellisestä vuodesta noin 150. Yritysten määrän nettolisäys oli noin 270.

Perloksen työntekijät ovat sijoittuneet kohtuullisen hyvin muihin yrityksiin. Seudulle sijoittui lisäksi useita uusia yrityksiä. Tämä ei kuitenkaan vielä näkynyt uusina työpaikkoina.

Panostuksia yrittäjyyteen, yritysten kasvun tukemiseen ja investointimarkkinointiin on lisätty merkittävästi. On odotettavissa, että 1-2 vuoden aikataululla nähdään uutta kasvua etenkin teollisuudessa mutta myös palveluissa.

Keijo Mutanen

Keski-Karjalan seutukunta

Keski-Karjalan kehitys

Keski-Karjalassa kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi vuonna 2007 edellisvuodesta lähes 8 %. Kasvu oli selvästi vahvempaa kuin muualla maakunnassa. Rakentaminen kasvoi peräti 21,4 % vuoden 2007 aikana, mikä ylittää koko maan keskiarvon.

Tehdasteollisuuden kasvu oli 7,2 % ja palvelutoimialoilla 5,8 % vuoden 2007 aikana. Rakentamisen lisäksi toimialoista hyvään nousuun (15,1 %) pääsi koko metallitoimiala.

Rakentamisen kasvu oli erityisen voimakasta vuoden 2007 lopussa. Vuoden 2007 heinä-joulukuussa liikevaihdon kasvuprosentti oli peräti 40,7 %. Huikea kasvu selittyi Keski-Karjalan suurimpien rakennus- ja maansiirtoalan yritysten suurista rakennusurakoista Itä- ja Etelä-Suomessa.

Metallitoimialalla metallituotteiden valmistuksen liikevaihdon kasvuvauhti oli 26,7 %, maan keskimääräistä reippaampaa. Koneiden ja sähkötekniisten tuotteiden valmistus kasvoi koko vuoden aikana 14,2 %.

Palveluissa kasvuvauhti on ollut vuosien 2006 ja 2007 aikana tasaista 5 - 6 %:n luokkaa. Vuoden 2007 loppupuoliskolla palvelujen liikevaihto kasvoi jo lupaavasti 8,3 %, joka on paras puolivuositainen kasvu sitten vuoden 2000. Positiivisinta palvelualalla oli monta

Liikevaihto

KEHITYS JOENSUUN ALUEELLA

7.-12.2007 / 7.-12.2006

	Liikevaihto 1000 €		Muutos	
	7.-12.2007	7.-12.2006	1 000 €	%
Metallituotteiden valmistus (tol 28)	111 247	96 669	14 577	15,1
Mineraalituotteiden valmistus (tol 26)	20 405	18 384	2 021	11,0
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne (tol I)	170 693	154 975	15 718	10,1
Rakentaminen (tol F)	209 946	194 240	15 707	8,1
Tietojenkäsittelypalvelut (tol 72)	10 733	9 935	798	8,0
Liike-elämän palvelut (tol K)	109 382	102 523	6 859	6,7
Koneiden ja laitteiden valmistus (tol DK)	195 483	183 705	11 778	6,4
Muovituotteiden valmistus (tol 252)	60 189	56 692	3 497	6,2
Palvelut (tol G-Q)	1 071 552	1 013 439	58 113	5,7
Koulutus, terveys- ja sosiaalipalvelut (tol M-N)	35 719	34 088	1 632	4,8
Kauppa (tol G)	662 261	634 997	27 265	4,3
Majoitus- ja ravitsemistoiminta (tol H)	42 511	41 004	1 507	3,7
Elintarvikkeiden valmistus (tol DA)	96 836	93 467	3 368	3,6
Puutavaran valmistus (tol 202-205,361)	39 652	38 446	1 206	3,1
Tutkimus ja kehittäminen (tol 73,743)	1 470	1 441	29	2,0
Kaikki toimialat yhteensä (tol A-X)	2 351 559	2 324 779	26 780	1,2
Koko metalli (tol 27-34)	370 759	382 499	-11 740	-3,1
Jalostus (tol C-F)	1 163 842	1 201 113	-37 272	-3,1
Koko teollisuus (tol CDE)	946 930	1 004 134	-57 204	-5,7
Tehdasteollisuus (tol D)	839 210	893 981	-54 771	-6,1
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys (tol 201)	55 307	60 198	-4 890	-8,1
Informaatiosektori	158 974	190 372	-31 398	-16,5
Sähkötekniisten tuotteiden valmistus (tol DL)	69 916	103 060	-33 144	-32,2

KEHITYS KESKI-KARJALASSA

7.-12.2007 / 7.-12.2006

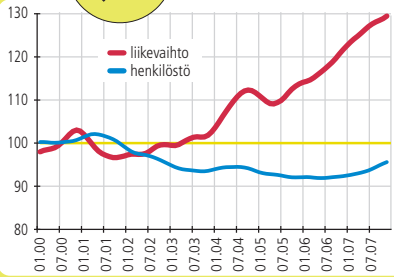
Rakentaminen (tol F)	21,4
Koneiden ja sähkötekniisten tuotteiden valmistus (tol DK)	14,2
Koko metalli (tol 27-34)	26,7
Metallituotteiden valmistus (tol 28)	26,7
Kauppa (tol G)	8,3
Koulutus, terveys- ja sosiaalipalvelut (tol M-N)	5,8
Palvelutoimialat (tol G-Q)	7,2

Kaikki toimialat yhteensä (tol A-X)

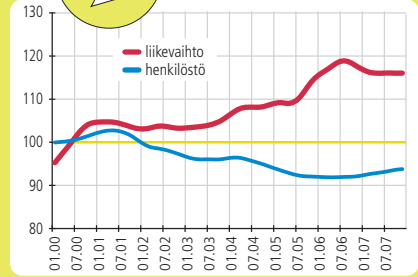
Jalostus (tol C-F)	-3,1
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne (tol I)	10,1
Koko teollisuus (tol CDE)	-5,7
Tehdasteollisuus (tol D)	-6,1
Informaatiosektori (ICT)	-16,5
Liike-elämän palvelut (tol K)	6,7
Majoitus- ja ravitsemistoiminta (tol H)	3,7
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys (tol 201)	-8,1
Puutavaran valmistus (tol 202-205,361)	3,1

Liikevaihto

Liikevaihto

Pielisen Karjalan seutukunta

Liike-elämä piristynyt Pielisen Karjalassa

Pielisen Karjalan yritysten liikevaihdon kasvu on pysähtynyt, mutta henkilöstömäärän lisäys on kiihtynyt. Palkkasumman kehitys on myös ollut myönteistä. Metalliteollisuuden kova kasvu jatkuu, ja ilonaiheena on myös liike-elämän palveluiden ja kaupan piristyminen. Elintarviketeollisuuden kasvu kiihtyi.

Teollisuuden aloista ovat kasvaneet parhaiten metalliteollisuus ja elintarviketeollisuus. Metalituotteiden valmistus nousi peräti 48,4 %, kun puolta vuotta aiemmin kasvuvauhti oli 43,5 %. Elintarvikkeiden valmistuksen kasvu kiihtyi ja se oli 12,6 %, kun puolta vuotta aiemmin kasvua kirjattiin 6,4 %. Kehitystä voidaan pitää merkittävänä, koska toimiala on volyymiltaan suuri Pielisen Karjalassa.

Sahausten ja kiviteollisuuden tilapäiset vaikeudet vetävät kuitenkin koko teollisuuden miinukselle. Rakentamisessa vedetään henkeä vahvan erityisesti julkisen rakentamisen kauden jälkeen, mutta matkailutoimiala ruokkii rakentamista tulevaisuudessa.

Teollisuuden työpaikkoja muuttuu ulkoistusten kautta liike-elämän palveluiden työpaikoiksi erityisesti Lieksassa. Liike-elämän palvelujen kasvu oli Pielisen Karjalassa 15,2 %, jota voidaan pitää merkittävänä.

Liike-elämän palvelujen kasvu kertoo myös yritysten verkostoitumisen lisääntymisestä, mikä tarkoittaa siis palvelujen myynnin lisää-

tymistä muille yrityksille. Kaivosalan voimistuva vaikutus selittää myös liike-elämän palvelujen kasvua. Jatkossa kaivosalan vaikutus näkyy Pielisen Karjalassa erityisesti verotulojen kasvun kautta.

Kaupan alan piristymisen ohella matkailun tilanne koheni Pielisen Karjalassa. Majoitus- ja ravitsemistoiminnan tulevalle kasvulle luodaan edellytyksiä tällä hetkellä käynnissä olevilla investoinneilla. Matkailulla on jatkossa tärkeä rooli myös kaupan alan kysynnän ylläpitäjänä ja jopa kasvun moottorina.

Pielisen Karjalan teollisuudella on monta tukijalkaa. Tämä vaimentaa suhdannevaihteluja tehokkaasti. Nyt myös metalliteollisuus on kasvanut tähän mittaani. Siitä on tullut neljäs merkittävä tukijalka kiviteollisuuden, puuteollisuuden ja elintarviketeollisuuden ohella.

Asko Saatsi

vuotta heikosti kehittyneen kaupan liikevaihdon kasvu (5,4 %). Hyvää liikevaihdon nousua oli myös koulutus, terveys- ja sosiaalipalveluissa (8,1 %), kuljetuksessa, varastoinnissa ja tietoliikenteessä (6,9 %) sekä liike-elämän palveluissa (5,3 %).

Keski-Karjalan suurin teollinen toimiala liikevaihdolla tarkasteltuna on edelleen puutoimiala. Puun sahauksessa, höyläyksessä ja kyllästykseen liikevaihto kasvoi koko vuoden aikana 12,4 % huolimatta loppuvuoden viimeisen neljänneksen voimakkaasta supistumisesta (-17,4 %). Puutavaran valmistuksen liikevaihdon heikkeneminen (-5,3 %) jatkui edelleen.

Kaikkien toimialojen henkilöstömäärän kehitys lähti viimeinkin nousuun. Vuonna 2005 henkilöstömäärä väheni 2 % ja vuonna 2006 se väheni 0,5 %. Vuonna 2007 päästiin jo 1,9 %:n kasvuun, parasta kehitys oli loppuvuodesta (2,9 %).

Vuodesta 2004 alkanut tehdasteollisuuden viennin kasvu jatkui positiivisena vuonna 2007. Viennin kasvu vuonna 2005 oli 4 % ja vuonna 2006 2,9 %. Huolimatta vuoden 2007 viimeisen neljänneksen viennin supistumisesta vienti kasvoi viime vuonna 10,2 %.

Risto Hiltunen

Liikevaihto

	Liikevaihto 1000 €		Muutos	
	7.-12.2007	7.-12.2006	1 000 €	%
29-33)	46 670	33 169	13 501	40,7
	28 909	25 783	3 126	12,1
	34 586	31 011	3 574	11,5
	5 566	4 999	567	11,3
	72 775	66 303	6 471	9,8
	5 643	5 155	489	9,5
	112 948	104 270	8 678	8,3
	351 816	326 898	24 918	7,6
	226 307	210 852	15 455	7,3
	21 149	19 714	1 435	7,3
	179 273	177 822	1 450	0,8
	149 355	149 252	103	0,1
	2 887	2 901	-13	-0,5
	5 257	5 285	-28	-0,5
	4 013	4 057	-44	-1,1
	39 990	41 980	-1 990	-4,7
	26 318	30 364	-4 046	-13,3

KEHITYS PIELISEN KARJALASSA 7.-12.2007 / 7.-12.2006

Metallituotteiden valmistus (tol 28)	7 024	4 734	2 290	48,4
Liike-elämän palvelut (tol K)	9 785	8 498	1 288	15,2
Koko metalli (tol 27-34)	15 223	13 364	1 859	13,9
Elintarvikkeiden valmistus (tol DA)	13 945	12 382	1 563	12,6
Puutavaran valmistus (tol 202-205,361)	6 107	5 881	226	3,8
Palvelutoimialat (tol G-Q)	158 825	155 152	3 673	2,4
Kauppa (tol G)	109 559	107 207	2 351	2,2
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne (tol I)	18 110	17 864	246	1,4
Kaikki toimialat yhteensä (tol A-X)	384 008	390 027	-6 019	-1,5
Koulutus, terveys- ja sosiaalipalvelut (tol M-N)	4 859	4 941	-82	-1,7
Majoitus- ja ravitsemistoiminta (tol H)	8 991	9 190	-199	-2,2
Koneiden ja sähkötekniikan tuotteiden valmistus (tol 29-33)	7 308	7 513	-205	-2,7
Rakentaminen (tol F)	23 151	23 947	-796	-3,3
Jalostus (tol C-F)	205 572	217 624	-12 052	-5,5
Koko teollisuus (tol CDE)	182 199	193 465	-11 266	-5,8
Tehdasteollisuus (tol D)	178 089	189 763	-11 674	-6,2
Informaatiosektori (ICT)	3 835	4 103	-268	-6,5
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys (tol 201)	47 795	57 168	-9 373	-16,4

Liikevaihto

	Liikevaihto 1000 €		Muutos	
	7.-12.2007	7.-12.2006	1 000 €	%
Liikevaihto 1000 €	351 816	326 898	24 918	7,6

Metallituotteiden valmistus (28)

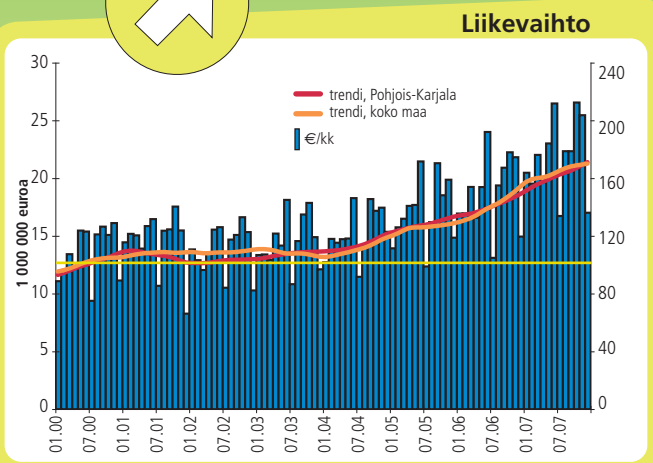
Metallituotteiden valmistuksen toimialan liikevaihto kasvoi Pohjois-Karjalassa vuonna 2007 huomattavasti. Kasvu oli 16,1 %, kun se vuonna 2006 oli 9,4 %. Liikevaihdon kehitys on jo useita vuosia ollut suotuisaa.

Kasvu näyttää kuitenkin hieman tasoittuvan, sillä viime vuonna ensimmäisellä sekä toisella puoliskolla kasvua on ollut noin 16 %. Maakunnan kasvutrendi on noudatellut toimialan valtakunnallista kehitystä koko kulumassa olevan vuosikymmenen ajan. Koko maassa kasvua kertyi kuitenkin lähes 2 % enemmän kuin Pohjois-Karjalassa.

Alan toimipaikkojen lukumäärässä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia kymmeneen vuoteen. Jo vuoden 1995 lopulla maakunnassa oli metallituotteiden valmistuksen alalla noin 120 toimipaikkaa ja määrä on edelleen samalla tasolla. Useat toimialan yrityksistä ovat maakunnan kone- ja laitevalmistustoimialan yritysten sopimusvalmistajia tai alihankkijoita, joten viimeksi mainitun toimialan kehitys heijastuu pidemmän aikavälin tarkastelussa myös metallituotevalmistukseen. Alalla on maakunnassa myös merkittävää muuta teollisuutta, mm. lukkojen valmistusta.

Metallituotteiden valmistuksen toimialalla henkilöstön määrä Pohjois-Karjalassa on ollut kasvussa vuosien 2002 ja 2003 laskun jälkeen. Vuonna 2005 kasvua oli 6 % edelliseen vuoteen nähden. Vuonna 2006 kasvua oli 6,2 %. Vuonna 2007 kasvu voimistui entisestään ollen 7,7 %. Kasvu kiihtyi erityisesti jaksolla heinä-joulukuu 2007, jolloin kasvu oli 9,7 %.

Vienti metallituotteiden valmistuksessa Pohjois-Karjalassa on viime vuosina kasvanut ripeästi: vuonna 2005 viennin arvon kasvua oli noin 18 % ja vuonna 2006 noin 23 %. Vuoden 2007 aikana vienti kuitenkin

alkoi pienetä. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla kasvu oli vielä 19,1 %, mutta laski toisella puoliskolla 6,5 %:iin. Vuoden 2007 viennin kokonaiskasvu jäi 12,8 %:iin, kun se vuonna 2006 oli 20,3 %. Viennin osuus liikevaihdosta oli vuonna 2007 metallituotteiden valmistuksessa noin 28 %.

Tapio Kinnunen

Koko metalli (27-34)

Koko metallin toimialaryhmässä (tol 27-34) alan yritysten liikevaihto laski Pohjois-Karjalassa 2,1 % vuonna 2007. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla liikevaihto laski 2,8 %. Toisellakin vuosipuoliskolla laskua tuli 1,5 %. Vuonna 2006 toimialaryhmän liikevaihdon kasvu jäi vielä niukasti plussalle 0,5 % verran. Vuonna 2005 kasvua oli vielä 11 % edellisestä vuodesta.

Koko metallin yritysten liikevaihdon kasvun hidastumiseen vaikuttaa sähköteknisten tuotteiden valmistuksen liikevaihdon voimakas väheneminen, mm. Perlos Oyj:n tuotannon alasajon takia. Lasku on ollut niin voimakasta, että vaikka koneiden- ja laitteiden toimialan yritysten liikevaihto kasvoi, se ei riittänyt nostamaan koko metallin toimialaa positiiviseksi. Koneiden ja laitteiden valmistuksen osuus koko metallin liikevaihdosta on lähes puolet, sähköteknisen valmistuksen noin neljäsosa.

Koko metallin toimialaryhmässä on toimipaikkoja Pohjois-Karjalassa noin 260. Määrä on samalla tasolla kuin kymmenen vuotta sitten. Työpaikkoja näissä on noin 5 000.

Metallin toimialaryhmän yritysten henkilöstön määrä Pohjois-Karjalassa on viime vuosina kasvanut selvästi liikevaihdon kasvua vähemmän. Alatoimialojen kehityksen perusteella arvioiden henkilömäärä lieene vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna.

Vienti koko metallin toimialaryhmässä Pohjois-Karjalassa kasvoi vuonna 2005 noin 10 % edelliseen vuoteen nähden. Vienti kasvoi vielä vuoden 2006 alkukuukausina, mutta kääntyi loppuvuodesta laskuun, minkä seurauksena koko vuoden kehitys jäi lähelle nollaa.

Vuoden 2007 ensimmäisellä puoliskolla vienti väheni yli 11 %. Toisella vuosipuoliskolla negatiivinen kehitys oli vielä voimakkaampaa ja koko vuoden viennin kehitys oli -13,4 %.

Vientiä harjoittavia toimipaikkoja koko metallissa on noin 70, eli noin neljäsosa maakunnan metallialan toimipaikoista. Viennin osuus koko metallin liikevaihdosta Pohjois-Karjalassa on noin 45 %.

Tapio Kinnunen

Sähköteknisten tuotteiden valmistus (DL)

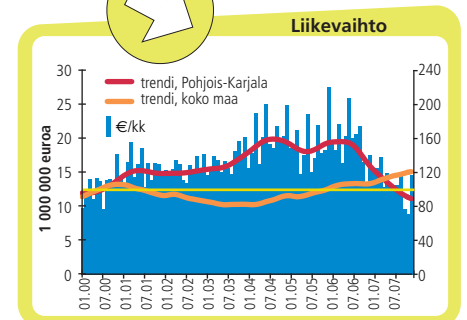
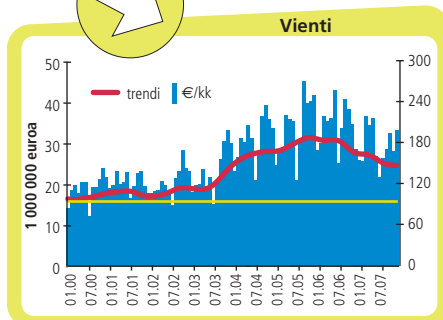
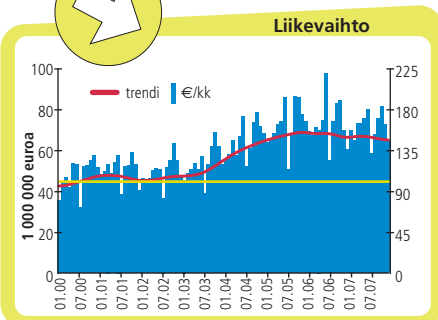
Sähköteknisten tuotteiden valmistuksen liikevaihdon negatiivinen kehitys on jatkunut huippuvuosista 2004 – 2005, jolloin päästiin vuositasolla n. 240 miljoonan euron liikevaihtoon. Viime vuoden liikevaihto oli n. 160 miljoonaa euroa, mikä oli 30 % edellisvuotta pienempi.

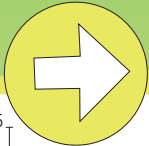
Negatiivinen kehitys oli suurinta juuri viime vuonna. Tarkempi jaottelu kertoo, että pudotus oli voimakkainta 3. vuosineljänneksellä 2007 (heinä – syyskuu -34,3 %). Toisen vuosineljänneksen luku verrattuna edellisen vuoden vastaavaan oli -32 % ja 4. vuosineljänneksen -30 %.

Lukujen muutokset kertovat Perlos Oyj:n Pohjois-Karjalan tuotannon alasajosta. Jatkavaa ja osittain korvaavaa tuotantoa on saatu aikaiseksi, mutta muutokset ovat silti kovin tuntuja.

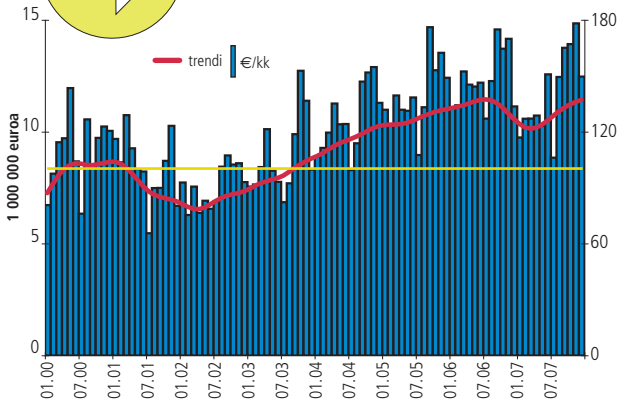
Henkilöstön määrän kehitys oli vuonna 2006 vain lievästi negatiivinen (-2 % verrattuna vuoden 2005 vastaavaan), mutta viime vuonna henkilöstön määrä supistui 22 % ja supistukset kulminoituivat loppuvuoteen (4. neljännes -40 %).

Toimiala on hyvin vienti-intensiivistä, joten suurten markkinoiden hintajoustop

Liikevaihto

Muovituotteiden valmistus (252)

Muovituotteiden valmistuksen liikevaihto yltyä vuositasolla n.125 miljoonaan euroon 27 – 28 toimipaikan voimin.

Joensuun talousalueen osuus kokonaisliikevaihdosta on • Yrityskanta on säilynyt jokseenkin ennallaan ja neljän vuoden kasvun jälkeen vuoden 2007 kehitys on kääntynyt negatiiviseksi (-4,7 %) suhteessa edellisvuoteen.

Erityisen voimakasta negatiivinen kehitys oli alkuvuodesta, kun taas vuoden viimeinen neljännes oli positiivinen (+5,7 %). Vajaa puolet tuotannosta menee vientiin. Se on sekä haaste, että mahdollisuus. Luvut eivät ole sisältäneet missään vaiheessa Perloksen tuotantoa.

Toimiala yrittää sopeutua kansainvälisten markkinoiden kovaan kilpailuun. Se on nähtävissä myös henkilöstön määrän kehityksestä, mikä on ollut alenevaa jo seitsemänä vuotena, vaikka tuotanto on kasvanut jopa selkeästi tällä vuosituohannella.

Erkki Rönkkö

Koneiden ja laitteiden valmistus (DK)

heijastuvat tuotantoon äkillisinä ja odottamattomina vaihteluina. Kokonaisuutena ala kehittyi Pohjois-Karjalassa suotuisasti koko 2000-luvun aina vuoteen 2005 saakka. Globalisaation ja kansainvälistymisen kehittyminen on tuonut yrityksille merkittäviä markkinoita ja uusia paikkoja, joissa voidaan harjoittaa tuotantoa menestyksellisesti.

Valtakunnallisesti elektroniikka- ja sähköteollisuuden rakennemuutos on ajoittunut 2000-luvulle, sitä ennen se oli puhdasta kasvua koko Suomessa. Muutaman vuoden aikana Suomessa ollutta tuotantoa on siirretty lähelle massamarkkinoita ja/tai halvempien työvoimakustannusten alueille. Rakennemuutos on ollut niin oleellista, että alan yritysten etujärjestöt ovat ilmaisseet vakavan huolensa suomalaisen elektroniikkateollisuuden kotimaisesta kohtalosta.

Yritykset sinänsä pärjäävät ulkomaisissa asemissaan, mutta menestys ei heijastu enää Suomeen, vaan se tapahtuu Suomen kustannuksella. Volyyymi- tai massatuotanto on jokseenkin jättänyt Suomen ja tulevaisuus on enemmän tai vähemmän prototuotteisuuden ja ns. ramp-up'ien varassa.

Erkki Rönkkö

Koneiden ja laitteiden valmistuksen toimialan liikevaihto kasvoi Pohjois-Karjalassa 7,9 % vuonna 2007. Muutos oli positiivinen, sillä vuonna 2006 liikevaihto laski 7,3 %.

Vaikka vuoden 2007 ensimmäisellä puoliskolla näytti, että kasvu olisi pysähtymässä, viimeisillä kuukausilla oli voimakasta kehitystä. Viimeisellä neljänneksellä kasvu oli 15 %:n luokkaa.

Koko maassa toimialalla liikevaihto nousi 11 % vuonna 2006, kuten edellisenäkin vuotena. Alkuvuonna 2007 kasvua oli 12,8 %. Näyttää siltä, että toimialan kehitys jatkuu edelleen voimakkaana valtakunnallisesti ja selvästi maakunnan yritysten kasvua suurempana.

Toimialalla toimipaikkojen lukumäärä Pohjois-Karjalassa on ollut jokseenkin vakiintunut noin 110:n tasolle jo kymmenen vuotta. Toimipaikkakohtainen vuosiliikevaihto on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 2000. Merkittäviä yrityksiä löytyy mm. metsäkoneiden sekä siirto- ja nostokonei-

den valmistuksen alalta. Tulevaisuuden näkymät ovat positiiviset, mutta raaka-aineiden kallistuminen ja ammattitaitoisen työvoiman saanti luovat alle haasteita.

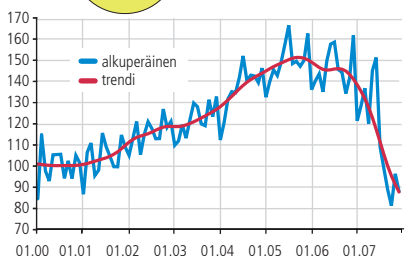
Pohjois-Karjalassa koneiden ja laitteiden valmistuksen toimialan henkilöstön määrä vuoden 2007 ensimmäisellä vuosipuoliskolla oli 3,7 % pienempi kuin vuotta aiemmin. Toisella vuosipuoliskolla henkilöstömäärä laski 8,1 %. Koko vuoden 2007 osalta toimialan henkilöstömäärä laski 5,8 %.

Muutosta toimialalla on henkilöstömäärässä tapahtunut, sillä vielä muutama vuosi sitten se kuului henkilöstömäärältään nopeimmin kasvaviin aloihin. Vielä vuonna 2005 henkilöstön määrä lisääntyi 5,7 % edelliseen vuoteen nähden. Kasvu taittui kuitenkin selvästi vuoden 2007 alussa, mistä lähtien alan henkilöstömäärä on vähentynyt kiihtyvällä vauhdilla.

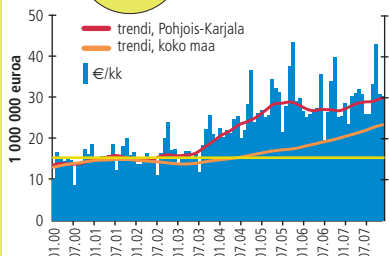
Tapio Kinnunen

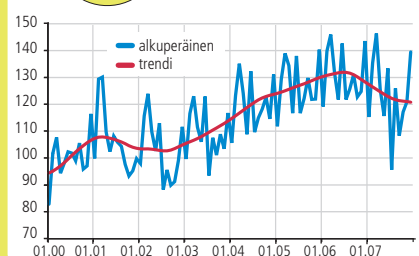
Henkilöstö

Liikevaihto

Henkilöstö

Puun sahaus, höyläys ja kyllästys (201)

Vuoden 2007 jälkimmäisellä puoliskolla liikevaihto laski 142,5 miljoonaan euroon prosentaalisen laskun ollessa 10,5 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Alkuvuoteen 2007 verrattuna laskua oli 28,5 %. Koko vuonna 2007 liikevaihto kasvoi 4,7 % lisäyksen tullessa ensimmäiseltä vuosipuoliskolta.

Kokonaisuutena vuosi 2007 oli sahateollisuudessa kaksijakoinen. Loppuvuonna 2006 alkanut havutukin kuutiointien nousu jatkui jyrkkänä vuoden 2007 alkupuoliskon. Samalla myös sahatavaran hinnat nousivat. Kysyntä oli erittäin hyvää.

Syksyn sahauskauden alkaessa kysyntä alkoi hiipua merkittävästi. Tuotannon sopeuttamistoimet vaikeaan markkinatilanteeseen alkoivat vuoden 2007 loppupuoliskolla ja jatkuvat

edelleen 2008 alkuvuonna.

Toimialan tilanne vuoden 2008 alun osalta vaikuttaa kokonaisuudessaan haasteelliselta. Venäjän vientitullien korotus kymmenestä eurosta viiteentoista euroon kuutiometriltä 1.4.2008 alkaen sekä 1.1.2009 tulossa oleva korotus 50 euroon kuutiometriltä eivät toimialan näkymiä paranna Pohjois-Karjalassa.

Vienti supistui vuoden 2007 jälkipuoliskolla 90,5 miljoonaan euroon vähennyksen ollessa 10,6 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vuoden ensimmäiseen puoliskoon verrattuna vienti väheni 18,2 %.

Kokonaisuutena vuonna 2007 vienti kasvoi 5,3 % alkuvuoden korkeasuhdanteesta johtuen. Sahatavaravälittäjien varastot vientimaissa täytyivät syksyn aikana ja kysyntä laski rajusti.

Vaikea tilanne jatkunee myös vuoden 2008 alkupuolella. Välittäjien varastojen purkautuminen tuonee positiivista vaikutusta sahatavaran vientiin alkuvuonna 2008. Euroopan metsätuhojen tuoma sahatukkiylimäärä ei kuitenkaan helpota vientitilannetta Keski-Eurooppaan 2008 alussa.

Henkilöstömäärä kasvoi 4,3 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vuoden 2006 alusta lähtenyt henkilöstömäärän positiivinen trendi kääntyi kuitenkin laskuun vuoden 2007 syksyllä. Vaikea markkinatilanne näkyy myös henkilöstömäärän muutoksina.

Jarkko Tenhunen

Puutavaran valmistus (202-205, 361)

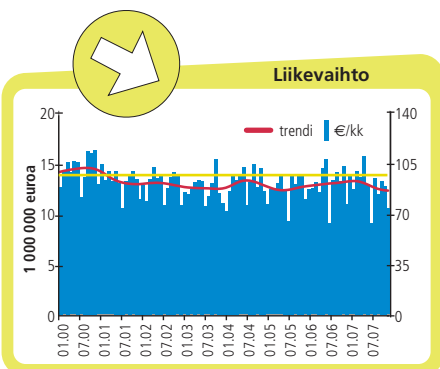
Vuoden 2007 jälkimmäisellä puoliskolla toimialojen liikevaihto laski 70,5 miljoonaan euroon laskun ollessa 5,9 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vuoden 2007 alkupuoliskoon verrattuna vähennystä tuli 21,7 %.

Liikevaihdosta noin puolet syntyy puulevyjen valmistuksesta, loppuosa rakennuspuusepäntuotteiden sekä kalusteiden valmistuksesta. Laskua selittävät mm. pientaloaloitusten väheneminen kotimaassa sekä läntisen Euroopan rakennusmarkkinoiden hiljeneminen.

Vuoden 2007 jälkimmäisellä puoliskolla vienti oli 27,9 miljoonaa euroa pienentyen 4,2 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vuoden 2007 ensimmäiseen puoliskoon verrattuna laskua kertyi 12 %. Lasku selittyi lähinnä läntisen Euroopan rakennusmarkkinoiden hiljenemisellä.

Suhdannetilanteesta riippuen toimialat työllistävät Pohjois-Karjalassa noin tuhat henkilöä. Vuoden 2007 jälkimmäisellä puoliskolla henkilöstömäärä laski 7,8 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Koko vuonna 2007 henkilöstömäärä supistui 4,6 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Jarkko Tenhunen

Kivituotteiden valmistus (267)

Kivituotteiden valmistuksen toimialalla on maakunnassa noin 20 toimipaikkaa, joiden vuosiliikevaihto on noin 70 miljoonaa euroa. Toimiala työllistää Pohjois-Karjalassa noin 650 henkilöä.

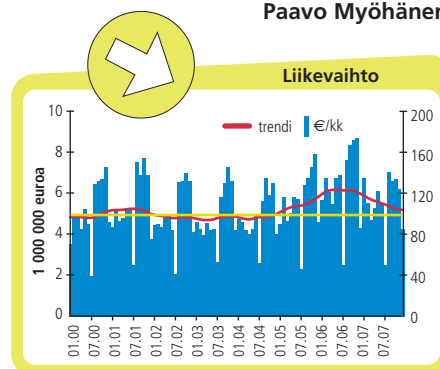
Vielä vuonna 2006 liikevaihto kasvoi n. 16 %. Käänteinen huonompaan tapahtui vuoden 2007 alussa, sillä sen ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto väheni edellisen vuoden vastaavaan jaksoon yli 8 %.

Negatiivinen kehitys jatkui ja syveni niin, että vuoden viimeisen neljänneksen liikevaihto oli peräti 20 % pienempi kuin viimeisellä neljänneksellä edellisenä vuonna. Puolivuotisjaksolla 7-12/2007 vähenemistä oli 16,7 % ja vuositasolla 13,4 %.

Liikevaihdon vähenemisen syynä on ollut vuolukivituotteiden viennin heikkeneminen. Vuoden 2007 ensimmäisellä puoliskolla koko toimialan viennin arvo väheni runsaat 15 %. Toisella vuosipuoliskolla vienti supistui 33,7 %. Vuositasolla viennin arvo supistui 25,5 % edellisestä vuodesta. Kotimaan myynti on ollut vuonna 2007 jokseenkin samalla tasolla kuin edellisenä vuonna.

Kivituotteiden valmistuksen toimialalla henkilöstömäärä kasvoi vielä vuoden 2007 alkupuoliskolla vajaat 6 %, mutta loppuvuonna vähennystä oli edellisen vuoden jälkipuoleen nähden 2,2 %. Vuositasolla henkilöstömäärä kasvoi 1,9 %.

Paavo Myöhänen

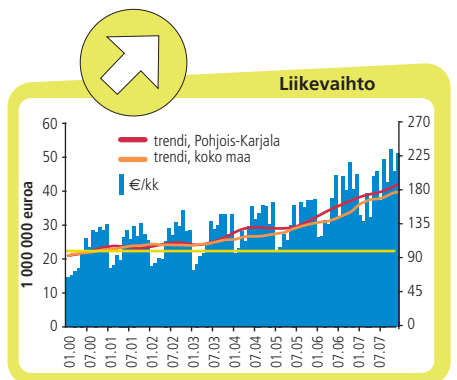
Rakentaminen (F)

Vuoden 2007 jälkimmäisellä puoliskolla rakentamisen liikevaihto nousi 280,6 miljoonaan euroon, kasvun ollessa 11,2 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vuoden 2007 ensimmäiseen vuosipuoliskoon verrattuna kasvua kertyi 18,5 %.

Kehitystä on pitänyt yllä Joensuun alueen laaja liike- ja toimistorakentaminen. Rakentaminen jatkunee edelleen vilkkaana.

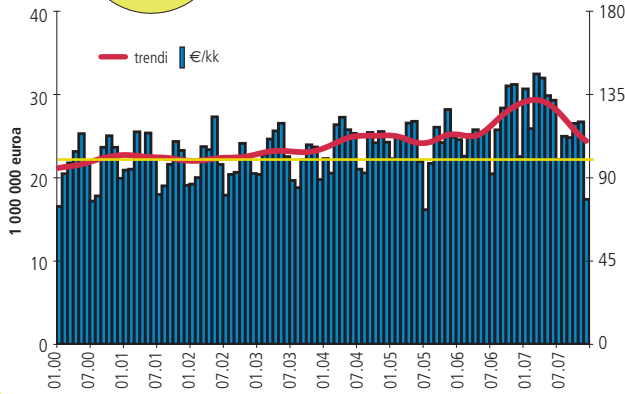
Vuoden 2007 jälkimmäisellä puoliskolla henkilöstömäärä kasvoi 8 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Rakentamisen työllistävä vaikutus jatkunee edelleen 2008 hyvällä tasolla.

Jarkko Tenhunen

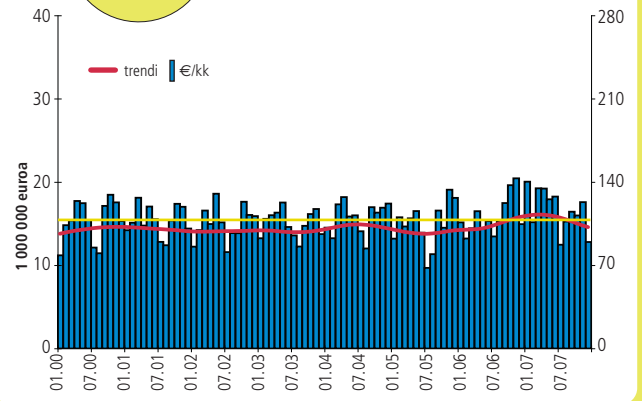

Liikevaihto

Vienti

Kuljetus (I)

Kuljetus, varastointi ja tietoliikennepalvelut kasvoi ennen vuosituhaten vaihdetta poikkeuksellisen hyvää vauhtia (lähies 25 % vuodessa) taantuen sitten viideksi vuodeksi ja kääntyen nousuun 2006 (+3,2 %).

Positiivinen kehitys jatkui liikevaihdon osalta myös 2007, jonka arvot olivat 5,7 % korkeammat kuin vastaavana aikana vuosi sitten. Kasvu ylsi 10 %:iin viimeisellä vuosineljänneksellä.

Toimipaikkojen lukumäärä kasvoi menneenä vuonna n. 30:llä ja liikevaihto n. 15 miljoonaa euroa. Pitemmällä aikavälillä kehitys on ollut kuitenkin koko maan keskiarvoa selvähkosti heikompaa.

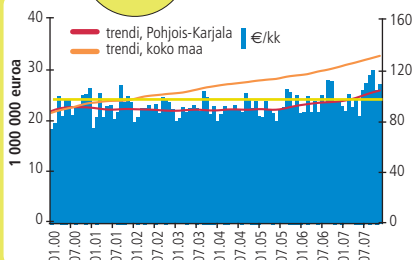
Alalla toimii Pohjois-Karjalassa yli 500 yritystä ja kokonaisliikevaihto yltää n. 315 miljoonaan euroon. Henkilöstömäärän kehitys on ollut olematonta jo useamman vuoden, mikä kertoo kustannuspaineista ja kovasta kilpailusta.

Kehitys sekä liikevaihdon että henkilöstön osalta on ollut hieman vaatimattomampaa Pielisen Karjalassa (n. 160 yritystä, kokonaisliikevaihto n. 32 miljoonaa euroa, 4 peräkkäistä lievän kasvun vuotta) ja selvästi pirteämpää Keski-Karjalassa (n. 105 yritystä, liikevaihto n. 40 miljoonaa euroa, jossa kasvua n.7 %).

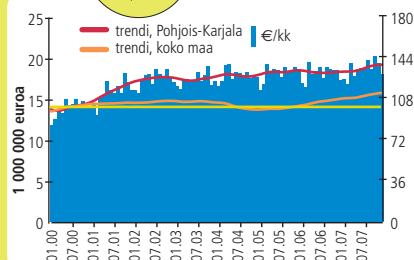
Erkki Rönkkö

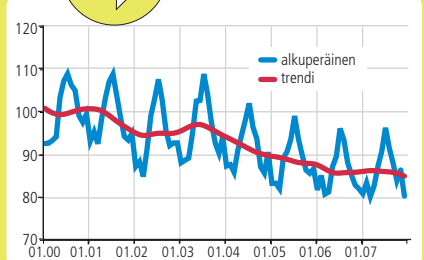
Liikevaihto

Liikevaihto

Henkilöstö

Elintarvikkeiden valmistus (DA)

Elintarvikkeiden valmistuksen liikevaihdossa ei ole tapahtunut kovin merkittäviä muutoksia vuosien 2001 - 2002 voimakkaan kasvun jälkeen. Vielä vuonna 2005 maakunnan elintarviketeollisuus kasvoi muuta maata voimakkaammin. Siitä lähtien kasvu on ollut olematonta ja selvästi hitaampaa kuin valtakunnallisesti.

Vuonna 2006 liikevaihto väheni 0,3 % edelliseen vuoteen verrattuna, jolloin kasvua oli 1,7 %. Vuoden 2007 ensimmäisellä puoliskolla liikevaihto kääntyi lievään nousuun, joka voimistui vuoden toisella puoliskolla runsaaseen 5 %:iin. Vuositasolla kasvu oli 2,7 %, mikä on edelleenkin selvästi koko maan 4,9 %:n kasvua hitaampaa.

Elintarvikkeiden valmistuksen toimialan vuosiliikevaihto Pohjois-Karjalassa on runsaat 220 miljoonaa euroa. Toimialalla on maakunnassa noin 80 yritystä ja toimipaikkaa. Vuoden 2000 lopulla maakunnan toimipaikkoja oli runsaat sata.

Toimialan muutostrendit Pohjois-Karjalassa riippuvat voimakkaasti maitotaloustuotteiden valmistuksen alan yritysten

tilanteesta. Sen osuus elintarvikkeiden valmistuksen liikevaihdosta on noin 75 %. Muita merkittäviä elintarvikealan yrityksiä maakunnassa löytyy leipomosektorilta ja lihanjalostuksesta.

Pohjoiskarjalaisten elintarvikeyritysten henkilöstön lukumäärän lähes koko 2000-luvun vallinnut väheneminen näyttää pysähtyneen. Vuonna 2005 alan yrityksissä oli henkilökuntaa 2,9 % vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Vuonna 2006 henkilömäärä pieneni lähes saman verran, 2,8 %. Vähenemistä on ollut vielä viime vuonnakin, tosin enää 0,2 % vuositasolla ja jokseenkin saman verran vuoden jälkipuoliskolla. Vuoteen 2000 verrattuna henkilömäärä on vähentynyt 15 %.

Paavo Myöhänen

Liike-elämän palvelut (K)

Liike-elämän palvelujen liikevaihdon kasvu jatkuu edelleen, mutta tasaantuen. Trendi on ollut nouseva aina vuoden 2004 lopusta alkaen. Toimialan liikevaihto oli tarkastelujaksolla 128 miljoonaa euroa. Lisäys edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna on 7,1 %.

Toimialan yritykset ovat keskittyneet Joensuun seudulle. Joensuun seudun kasvu oli 6,7 %. Keski-Karjalan seudulla liikevaihto laski 0,5 %. Sen sijaan Pielisen Karjalan seudulla saavutettiin huomattava lisäys 15,2 %. Näissä tuloksissa on huomattava, että vertailuluvut ovat pieniä.

Henkilöstömäärä on myös kasvanut samaan aikaan 6,0 %. Alalle on perustettu uusia

yrityksiä ja yritykset ovat myös investoineet. Liike-elämän palvelut tuottavat lisäarvoa kaikille toimialoille ja tämän sektorin työpaikoilla on keskeinen rooli muiden toimialojen kasvussa ja kehittämisessä.

Liike-elämän palveluissa on edelleen kasvupotentiaalia. Koko maan tasolla liikevaihdon kasvu on ollut huikeat 12,5 %.

Liike-elämän palveluihin sisältyy mm. erityisesti osaamisintensiiviset asiantuntijapalvelut, tekninen ja lainopillinen konsultointi, turvallisuuspalvelut, tutkimus- ja kehittämisspalvelut sekä erilaiset kiinteistöpalvelut ja vuokraustoiminta.

Seija Varis

Majoitus- ja ravitsemistoiminta (H)

Majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihto koko Pohjois-Karjalassa kasvoi 2,4 %. Kasvu on hidastunut edellisen vuoden vastaavaan kauteen verrattuna. Liikevaihdon yhteenlaskettu määrä oli 55 miljoonaa euroa. Joensuun seudulla sijaitsee yli puolet maakunnan matkailuyrityksistä. Seudun kasvu oli 3,7 %. Keski-Karjalan seudulla matkailu laski 1,1 %. Pielisen Karjalan seudulla liikevaihto laski 2,2 %. Koko maan tasolla liikevaihdon kasvu oli vuonna 2007 peräti yli 6 %.

Henkilöstön määrä toimialalla nousi 1,4 %. Matkailu on työllistävä toimiala ja erityisesti sillä on positiivista vaikutusta kaupan ja kuljetuksen toimialoihin.

Maakunnassa jatketaan toimialan kehittämistä strategian mukaisesti. Strategiaan on kirjattu toimialan kehittämistoimenpi-

teiksi kansainvälistyminen, sähköisten työkalujen kehittäminen sekä toimijoiden verkottumisen lisääminen.

Matkailu on selkeä kasvuala ja kasvun arvioidaan jatkuvan aina vuoteen 2010 saakka. Toimialan tavoitteena on matkailutulon merkittävä lisääminen. Maakunnassa julkaistiin 2007 matkailuinvestointien kartoitus ja sen mukaan maakunnassa on vireillä mittavat investoinnit ajalla 2007 - 2015.

Seija Varis

Kauppa (G)

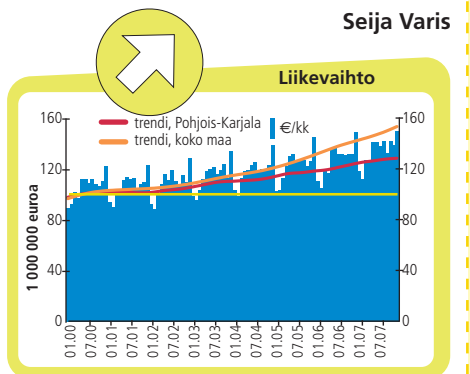
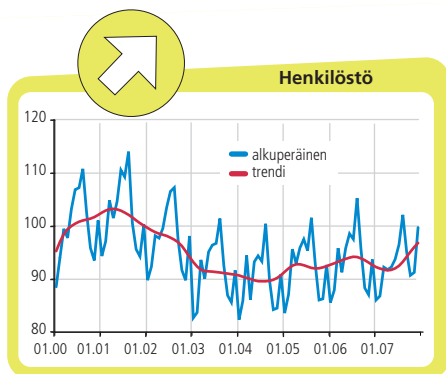
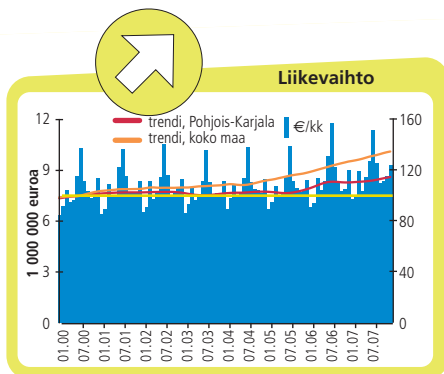
Kaupan liikevaihto koko Pohjois-Karjalan osalta kasvoi ja liikevaihdon lisäys edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna oli +4,5 %. Koko maan suhteellinen liikevaihdon muutos samalla jaksolla oli +7,2 %. Liikevaihto yhteensä oli 840,6 milj. €.

Henkilöstön määrä kasvoi edelleen ja kasvu oli edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna +3,0 %.

Joensuun seudulla kaupan kasvu oli tarkastelujaksolla + 4,3 %. Keski-Karjalan seudulla liikevaihto nousi reippaasti ja oli +9,8 %, Pielisen Karjalan seudulla oli myös kasvua ja muutos oli +2,2 %. Kauppa on suuri toimiala ja sillä on suuri vaikutus maakunnan imagolle ja kehitykselle.

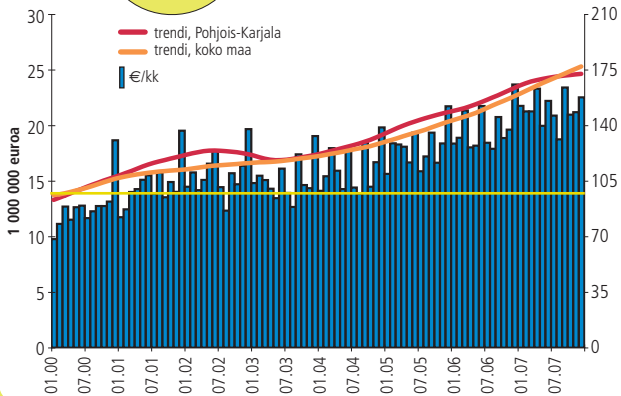
Kaupan kehityksen trendi on nouseva ja edellytykset liikevaihdon kasvulle koko maakunnassa ovat erittäin hyvät. Toimiala on investoinut viimeaikoina voimakkaasti ja toteutuneiden lukujen perusteella asiakkaita ovat ottaneet investoinnit hyvin vastaan. Kaupan alan investoinnit Joensuun keskustassa jatkuvat vielä ja myös aivan uusia kaupan alan toimijoita on avaamassa liikkeitään lähiaikoina.

Seija Varis

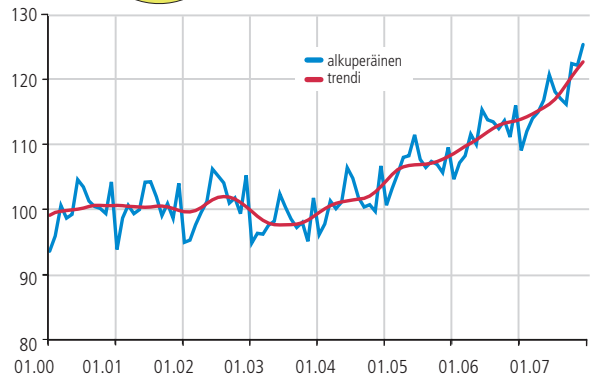

Liikevaihto

Henkilöstö

Yksityiset koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut (M-N)

Yksityisten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelujen liikevaihto on kehittynyt hyvin 1990-luvulta saakka. Vuoden 2007 loppupuoliskolla toimialan liikevaihto kasvoi 4,1 % vuoden takaiseen ajankohtaan verrattuna. Paremmen alkuvuoden kehityksen johdosta koko vuoden kasvuksi tuli 6,5 %.

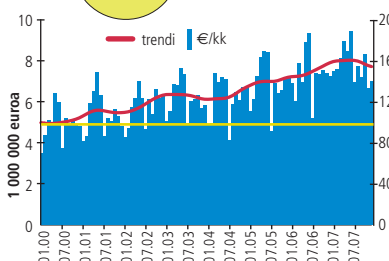
Kehitys vaihteli loppuvuonna elosyyskuun ja loka-joulukuun välillä. Vuosineljänneksittäin tarkasteltuna kolmannen neljänneksen hyvä positiivinen kehitys vaihtui viimeisen neljänneksen lähes prosentin laskuun.

Seutukuntien kehitykset erosivat jälleen toisistaan. Positiivisin kehitys oli Keski-Karjalassa, jossa yksityinen koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut ylsivät yli 9 %:n kasvuun. Joensuun seutukunnan kehitys oli lähellä koko Pohjois-Karjalan kehitystä. Pielisen Karjalassa sitä vastoin toimialan liikevaihto laski lähes 2 % verrattuna loppuvuoteen 2006. Vaikka toimialan liikevaihdon kasvu tällä tarkastelujaksolla hie-man heikentyi alkuvuoden kehityksestä, pidemmän aikavälin tarkastelussa huomataan alan kehittyneen hyvin viime vuosina.

Marko Partinen

Liikevaihto

ICT ja tietojenkäsittelypalvelut (72)

ICT-sektorin tuotannon arvo on Pohjois-Karjalassa n. 260 miljoonaa euroa (josta siis 160 miljoonaa euroa on elektroniikka- ja sähkötekniikan tuotantoa) ja tuotannosta yli 90 % syntyy Joensuun seutukunnassa. Luku sisältää mm. sähkö- ja elektroniikkateollisuuden, teleliikenteen, tietojenkäsittelypalvelut, kustannustoiminnan, mainos- ja markkinointipalvelut ja elokuva- ja vi-deotoiminnan. Yrityskanta on n. 210.

Kun kehitysluvuista puhdistetaan toisaalla kommentoitu sähkö- ja elektroniikkateollisuus, alkuvuoden 2007 liikevaihto laski viidenneksen edellisvuoden alkuvuodesta, samoin loppuvuoden 2007 arvo. On tulkit-tavissa, että elektroniikan alarajo on vaikut-tanut välillisesti muuhun ICT:hen.

Pielisen Karjalassa (n. 35 yritystä, liikevaihto 7,8 miljoonaa euroa) liikevaihto putosi n. 7 % edellisvuodesta. Keski-Karjalan informaatiosektorin liikevaihto on sen sijaan kasvanut 5 viimeisenä vuotena ja viime vuonnakin vielä n. 5,5 %. Positiivista kehitystä selittää se, että Keski-Karjalassa kyse on muusta ICT:stä kuin elektroniikasta.

Alan merkitystä ei tule väheksyä, eikä

kehitys ole ollut niin heikkoa kuin mitä tilastot näyttävät. Osa kehityksestä ja kasvusta integroituu muiden toimialojen sisälle, eikä näy näissä erillistilastoissa.

Tietojenkäsittelypalvelujen (liikevaihto vuositasolla n. 30 miljoonaa euroa eli reilut 10 % koko ICT:stä, 85–90 toimipaikkaa) suhdannekehitys on ollut suotuisaa viime vuosina.

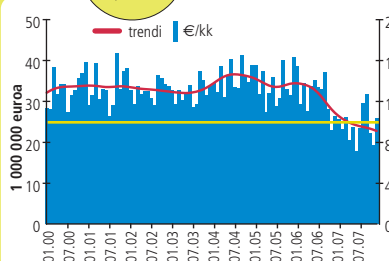
Alkuvuonna 2007 liikevaihdon kasvu oli vajaat 10 %, samoin loppuvuoden verrattuna edellisvuoden vastaaviin. Myös vuoden 2006 luku oli sekin 10 % edellisvuotta suurempi. Pielisen Karjalan ja Keski-Karjalan kasvulukuja ei ole volyymin vähäisyyden takia saatavilla.

Koko talousalueen henkilöstömäärä on noussut kolmatta perättäistä vuotta, mutta yltää vasta nyt suunnilleen huippuvuoden 2002 lukuihin.

Erkki Rönkkö

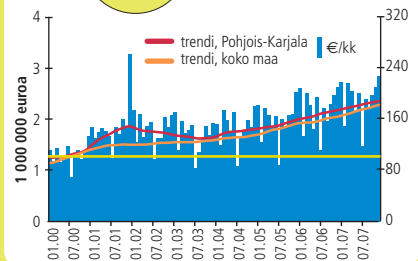

Liikevaihto

Tietojenkäsittelypalvelut (72), Pohjois-Karjala

Liikevaihto

Julkaisun rahoittaja

• Pohjois-Karjalan TE-keskus

Yhteistyökumppanit

• Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

• JOSEK Oy

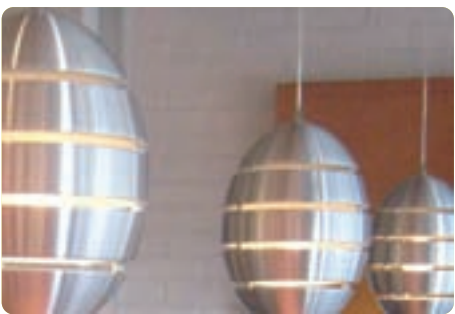

• Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy

PIKES

• Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy

Pohjois-Karjalan talouskatsaus 1 • 2008

Tilastoaineisto: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu
Aineistojen käsittely, taulukot ja kuvat: TE-keskus
Graafinen suunnittelu ja taitto: Idealmainos Oy
Painatus: Kainuun Sanomain Kirjapaino Oy
Painosmäärä: 1 500 kpl
Ilmestyy kaksi kertaa vuodessa

Toimituskunta:

Pohjois-Karjalan TE-keskus
Marko Partinen
suunnittelija

Pohjois-Karjalan TE-keskus
Tapio Kinnunen
kansainvälistymispäällikkö

Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy
Risto Hiltunen
toimitusjohtaja

Pohjois-Karjalan TE-keskus
Matti Kuosmanen
johtaja

Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö
JOSEK Oy
Keijo Mutanen
toimitusjohtaja

Pohjois-Karjalan TE-keskus
Paavo Myöhänen
yrittäjä

Pohjois-Karjalan TE-keskus
Pasi Hirvonen
EU-tiedottaja

Pohjois-Karjalan TE-keskus
Jarkko Tenhunen
teknologia-asiantuntija

Pohjois-Karjalan TE-keskus
Erkki Rönkkö
toimialapäällikkö

Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy
Asko Saatsi
toimitusjohtaja

Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy
Suvi Spooft
seutumarkkinoija

Pohjois-Karjalan TE-keskus
Seija Varis
yrittäjä

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Seppo Tiainen
kuntakehityspäällikkö

Katsaus on luettavissa myös Internetissä:

www.te-keskus.fi/pohjois-karjala, www.josek.fi,
www.pohjois-karjala.fi, www.keti.fi, www.pikes.fi,
www.ennakko2010.fi

Vipuvoimaa
EU:lta

